

hen til de Forøgelse og Forbedringer, enhver vil foretage paa disse Jordlodder, er det urigtigt at sige til vedkommende: Du kan ikke faa Tillægslaan til at udvide dine Bygninger, selv om det viser sig at være i høj Grad nødvendigt for Ejendommens Drift og Rentabilitet, uden at du maa købe mere Jord til, Jord, som han maaske slet ikke har Brug for, fordi han har tilstrækkeligt i Forvejen. Jeg vilde derfor ønske, at det ogsaa maatte blive taget under Overvejelse, at der muligt i saa Henseende kunde ske en Forandring i det foreliggende Lovforslag.

Der er i § 6 den samme Bestemmelse som i den tidligere Lov om, at naar en Landarbejder søger Jord og ikke selv kan finde nogen, kan han henvende sig til Kommunalbestyrelsen, som saa skal søge at fremkalde Tilbud — for øvrigt en Fremgangsmaade, som vistnok meget sjældent er blevet og meget sjældent vil blive brugt —, og derefter staar der, at saafremt Kommunalraadet finder, at der i Kommunen findes Jord i offentlig Besiddelse, der maatte egne sig til dette Øjemed, indleder det Forhandling med vedkommende Myndigheder om den fornødne Jords Overdragelse til vedkommende Landarbejder. Senere staar der, at en Del af Købesummen i saa Tilfælde kan fastsættes til en aarlig Pengeydelse, der med vedkommende Myndigheders Samtykke kan bestemmes til indtil 10 Kr. pr. Tønde Land og prioriteres foran det eventuelle Statslaan. Her havde jeg egentlig tænkt, at den højtærede Minister vilde have foreslaaet en Forandring. I alt Fald synes jeg, at naar det drejer sig om offentlig Jord, f. Eks. Præstegaardsjord, som er i Statens Besiddelse, er det meningsløst, at først skal den vedkommende indbetale en Del af Købesummen til Statskassen og derefter skal denne laane tilbage til den vedkommende. Det rigtigste og fornuftigste, synes jeg, vilde være, at hele Købesummen blev staaende, og at den vedkommende forrentede Beløbet, i Stedet for at Pengene skal gaa frem og tilbage og kun en Rest — jeg ved for Resten ikke hvorfor — blive tilbage og prioriteres foran Statslaanet. Det vilde være det ene rette at sige, at Jordens Pris skal forrentes med et Beløb, som gaar ind i det offentlige Kasse, og saa yde et mindre Laan til Hjælp til Opførelse af Bygninger.

Jeg vil haabe, at vi maa faa et godt Resultat ud af Behandlingen af dette Lovforslag. Jeg indrømmer, at trods de Mangler, der kan siges at være, og de Skuffel-

ser, som enkelte af os maaske har haft ved at arbejde med denne Lov, har den dog i mangt og meget virket til, at vi her i Landet har faaet mange selvstændige Husmandsbrug, hvor der sidder Tusinder af Familier, som er lykkelige derved. Jeg kan i alt Fald sige for mit Vedkommende, at det var noget af det behageligste ved det Arbejde, jeg den Gang havde, efter Aars Forløb at komme til de mange rundt omkring i Landet, som man for en Del havde lært at kende personligt, og høre, hvordan de kunde tale med Glæde og Begejstring om, hvor tilfredse de var ved at være kommet i Besiddelse af en saadan Jordlod, mindre eller større, i Stedet for som tidligere at være henviste til hver Dag at marchere ud at arbejde brydsomt for andre. Af saadanne findes der mangfoldige rundt omkring i de Egne, hvor jeg er kendt, og jeg antager ogsaa, at det maa blive Tilfældet i Fremtiden, og at det forholder sig saaledes andre Steder i Landet. Jeg ønsker at bidrage til, at denne Lov fremdeles maa virke i Retning af at skabe selvstændige Hjem for saa mange Familier som muligt.

Selvfølgelig er der nogle Vanskeligheder forbundet dermed paa Grund af de høje Jordpriser, vi har haft og endnu har. Jeg maa maaske her indskyde den Bemærkning, at den Udtalelse, man undertiden hører, at det netop er Statshusmandsloven, der har bevirket, at Jordpriserne er blevet saa høje, kan jeg ikke tillægge nogen Betydning. Man faar neppe ret mange til at tro, at den Omstændighed, at der i hver anden eller hver tredje Kommune oprettes et Statshusmandsbrug aarligt, vil have nogen nævneværdig Indflydelse paa Jordpriserne i den vedkommende Egn. Det var en anden Sag, om der kunde blive Tale om mange Brug i hvert enkelt Sogn rundt omkring i Landet, det kunde da maaske faa nogen Betydning i saa Henseende, men da der i Løbet af de 15—16 Aar, Loven har virket, kun er oprettet mellem 6,000 og 7,000 Statshusmandsbrug her i Landet, bliver det et saa lille Gennemsnitstal pr. Kommune, at jeg, som sagt, ikke kan tro, det kan have haft nogen nævneværdig Indflydelse paa Jordpriserne i Almindelighed. Selvfølgelig maa de Landarbejdere, der søger Laan, finde sig i de stigende Jordpriser, og selvfølgelig virker disse ogsaa hemmende for, at de kan komme i Besiddelse af Jord. Der er her et Forhold, vi ikke kan være blinde for. Man kan nok sige, at naar der skal ud-